Novobydžovský

ROČNÍK III.
21. 12. 1976

Číslo 4

ZPRAVODAJ

S OPTIMISMEM DO DALŠÍ ETAPY ROZVOJE MĚSTA

Skončily slavnostní chvíle volebních dnů, byly zvoleny nové orgány MěstNV. Nastává období činorodé práce. Základem veškeré činnosti se stává volební program NF, k jehož obsahu se na předvolebních schůzích mohl vyjádřit každý občan našeho města.

Návrh volebního programu NF byl přijat a úkoly v něm obsažené čekají na uvádění do života. Jsou to úkoly nemalé, vyžádají si pořádný kus poctivé práce a také dobrovolné pomoci každého občana, poslance i funkcionáře. Základním kamenem volebního programu NF se stává oblast politickovýchovné činnosti, zejména prohloubení výchovy občanů k zásadám socialistické morálky, jak to bylo zdůrazněno i na XXV. sjezdu KSSS a na našem XV. sjezdu KSČ. Chceme ve spolupráci s občany dále rozvíjet bohatou zájmovou činnost, posilovat aktivní vztah ke kultuře, sportu i k ostatním zájmovým činnostem a působit na další rozvoj vzdělanosti v souladu se závěry červencového pléna ÚV KSČ z r. 1973. Chceme, aby socialistický životní styl se postupně stal pro každého občana samozřejmostí.

Nemalé úkoly nás čekají v ekonomicko-sociální oblasti. Vždyť jenom v akcích „Z" nás čeká v příštích pěti letech vytvoření díla v hodnotě přes 20 miliónů Kčs. Půjde především o urychlené dokončení dosud rozestavěných investičních akcí „Z"; na jejich dokončení je závislé zahajování dalších staveb v našem městě. Nemálo dobrovolné a mravenčí práce si vyžádá i další zlepšení životního prostředí v jednotlivých územních obvodech města.

Také v tomto volebním období musíme počítat s tím, že bude nutné ve městě nadále kopat vozovky i chodníky, neboť jedině tak lze vytvořit podmínky pro jeho další rozvoj. Budeme pokračovat v rekonstrukci vodovodních řádů, kanalizací, elektrorozvodů i v pokládání telekomunikačních kabelů, aby vybudovaná automatická telefonní ústředna mohla plně sloužit svému účelu. Za aktivní účasti poslanců vyšších orgánů se připravují další investiční akce. Bude započato s výstavbou úpravny pitné vody, jsou vytvářeny předpoklady pro budování čistící stanice odpadních vod v těsné spolupráci s n. p. ZAZ, dopracovává se návrh směrného územního plánu města a řada dalších akcí v hodnotě více než 60 mil. korun. Jsou vytvářena opatření pro vyšší stupeň zaměstnanosti v obvodu města. Na všech těchto činitelích je závislá další bytová výstavba ve městě. Pokud jde o toto období, je stále ještě podstatně omezená a předpokládá ve státní a družstevní výstavbě pouze 98 bytových jednotek. Ruku v ruce s těmito úkoly musíme řešit další rozvoj obchodní sítě, zdravotnictví a školství.

Rozhodující úlohu při plnění všech těchto úkolů má další zkvalitnění politickoorganizátorské práce všech orgánů MěstNV i MěstV NF. Pod vedením MěstV KSČ půjde v této oblasti především o podstatné zvýšení náročnosti na práci každého funkcionáře, poslance, aktivisty i pracovníka aparátu národního výboru.

Proto již dnes při kádrové a obsahové přípravě voleb do občanských výborů záleží na tom, kdo z nás občanů bude

Dokončení na str. 2

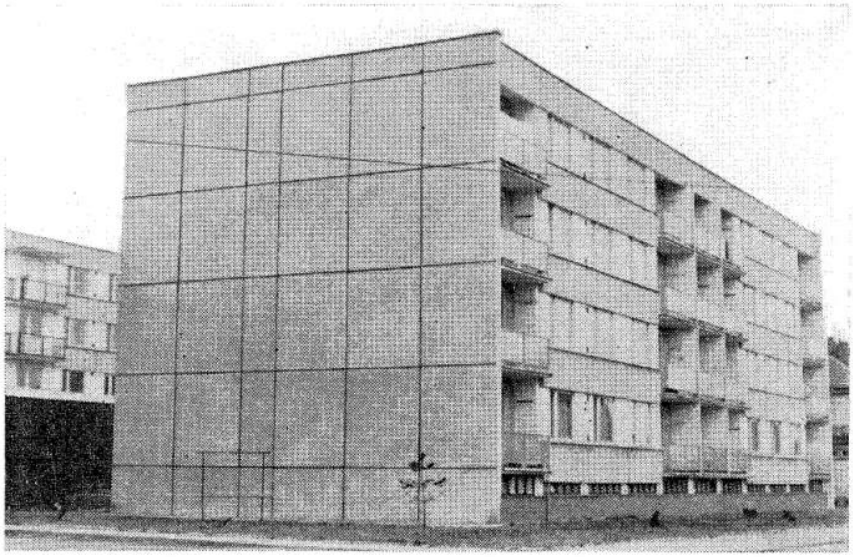

DNE 15. LISTOPADU 1976 SE KONALO USTAVUJÍCÍ PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ NOVÉHO MěstNV V NOVÉM BYDŽOVĚ *Foto J. Prokop*

Dokončení ze str. 1

v těchto aktivech pracovat, abychom postupně krok za krokem naplňovali cíle, jež jsme si předsevzali. MěstNV a jeho orgány očekávají další prohloubení práce občanských výborů ve všech směrech jejich činnosti a jsou připraveny účinně jim pomáhat. Proto až v lednu příštího roku budeme tyto orgány na veřejných schůzích volit a projednávat roční plány práce, mějme na mysli všechny úkoly a cíle, jichž chceme dosáhnout.

Končí rok 1976, který byl významný na politické i pracovní úspěchy našich lidí. Dovolte mi, abych jménem všech orgánů města – MěstV KSČ, MěstNV – i jménem svým Vám všem občanům města, pracujícím našich závodů a institucí, poděkoval za práci, kterou jste v tomto roce pro blaho nás všech vykonali, abych poděkoval za práci všem těm, kteří poctivě pracovali v poslaneckých funkcích v uplynulém volebním období a pro značné pracovní zatížení v tomto období požádali o uvolnění, abych poděkoval všem těm, kteří odvedli obrovský kus poctivé práce jako členové volebních komisí a dalších aktivů nejen v předvolebním období, ale i ve vlastním průběhu voleb. Věřím, že i v tomto nastávajícím náročném období všichni společně půjdeme dál cestou plnění úkolů volebního programu NF pro blaho všech našich obyvatel. Tak čestně a odpovědně naplníme heslo XV. sjezdu KSČ „V pevné jednotě KSČ a lidu za další úspěchy při budování vyspělé socialistické společnosti."

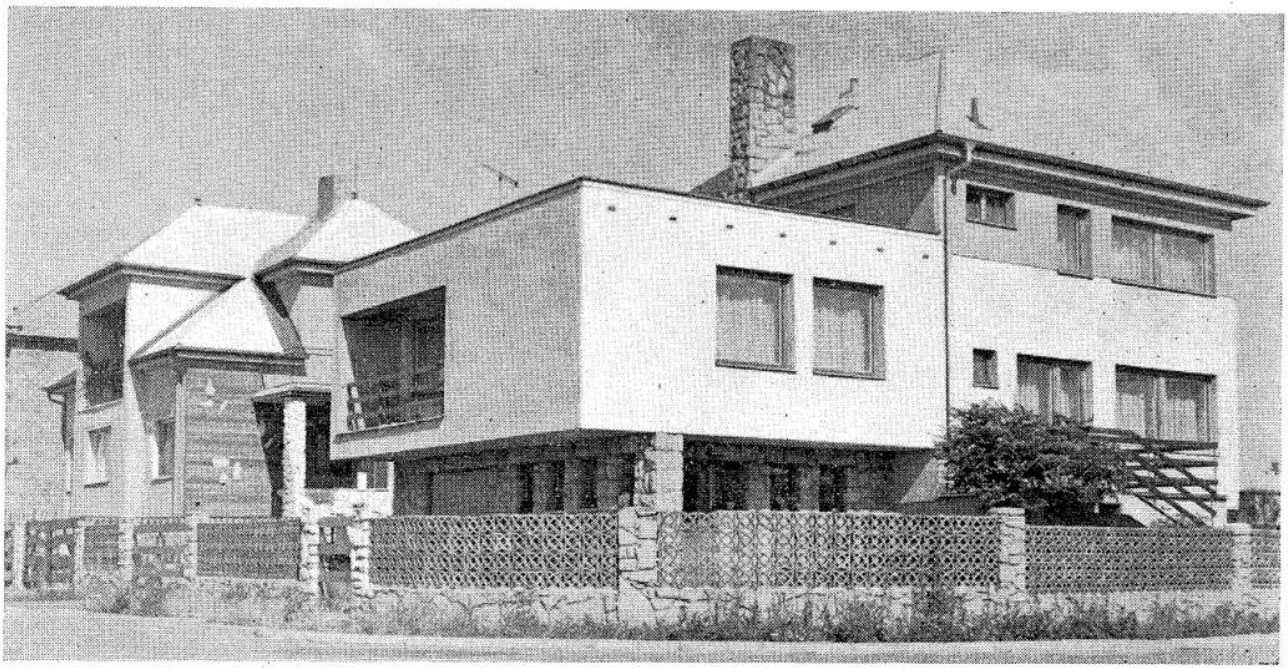

Přeji Vám, vážení spoluobčané, spolu se všemi stranickými a státními orgány města další pracovní a osobní úspěchy při budování a zkrášlování našeho města, pevné zdraví a osobní spokojenost v novém roce 1977.

JOSEF KUNT,
předseda MěstNV

V RÁMCI NOVÉHO VOLEBNÍHO PROGRAMU NF BUDOU VYTVÁŘENY PŘEDPOKLADY PRO DALŠÍ RŮST SOCIALISTICKÉHO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, JEHOŽ PŘEDOBRAZEM JE SÍDLIŠTĚ ZA SOKOLOVNOU A U HŘBITOVA.

Foto Z. Pšenička a V. Trutnovský

K uctění památky Klementa Gottwalda

Nedožitých 80. narozenin Klementa Gottwalda vzpomněla městská lidová knihovna výstavkou jeho spisů.

Obohacení knižního fondu

Během 11 měsíců letošního roku zakoupila Městská lidová knihovna v Novém Bydžově celkem 1.101 svazků, z toho 493 knih naučné literatury, 435 beletrie a 173 knih pro mládež.

Milá pozornost

Členky výboru IV. ZO ČsČK navštívily před vánocemi ve svém obvodě staré osamělé spoluobčany. Popřály jim hodně zdraví a životní pohody a předaly jim malou pozornost.

PLÁNOVANÉ AKCE Z

Plenární zasedání Okresního národního výboru v Hradci Králové na své ustavující schůzi dne 11. listopadu 1976 schválilo volební programy Národní fronty celého okresu na léta 1976–1980. Součástí tohoto programu je provedený výběr akcí Z, zařazených do volebních programů NF jednotlivých měst a obcí. Byly do něho zařazeny i takové akce, které vznikly na základě připomínek občanů na předvolebních schůzích.

Výběr akcí svým obsahem odpovídá zásadám, které stanovila vláda ČSR pro volební programy, a je v souladu i s ekonomickými možnostmi, a finančním limitem na všechny akce Z pro celé volební období. Ve svém souhrnu všechny akce řeší nejdůležitější a nejzávažnější potřeby obyvatel našeho okresu.

Pro náš národní výbor byly do volebního programu na léta 1976–1980 zařazeny v investiční části akce uvedené v další části tohoto článku. Tyto akce byly schváleny na ustavujícím plenárním zasedání MěstNV v Novém Bydžově dne 15. listopadu 1976.

Schválené akce budou postupně zařazovány k realizaci v ročních plánech, což si vyžádá splnění následujících podmínek:

a) zabezpečit potřebnou výši finančního krytí při maximálním využití vlastních zdrojů, sdružených prostředků a úvěru,

b) zajistit potřebný počet provozních pracovníků budovaného zařízení (zejména mateřských škol) ze zdrojů mimo hospodářství NV,

c) zajistit pracovní kapacity potřebné pro realizaci stavby,

d) zajistit úsporu nákladů u jednoduchých akcí nejméně ve výši 40 %, u ostatních akcí alespoň 30 % z hodnoty díla.

e) předložit projednaný a schválený projektový úkol,

Předvolební brigáda svazáků „Komunálních služeb" a MV SSM na stavbě pinýrské chaty. *Foto M. Bydžovský*

f) plnit plánovaný postup realizace rozestavěných akcí.

Název akce	Celkový objem hodnota díla v mil. Kčs	náklady
Přístavba sokolovny	4,812	4,090
Pionýrská chata	558	391
Kluziště	200	140
Prodejna Zábědov	1,380	870
Mateřská škola	4,800	3,300
Vodovod 1. máje	250	175
Kanalizace 1. máje	79	55
Mateřská škola JZD	600	420
Přístavba UŠ	1,000	700
Adaptace SZTŠ	800	560
Přístavba ZDŠ Karlova	5,000	3,500
Vodovod na Staré Cidlině	200	140
Vodovod U plovárny	240	168
Vodovod Na Švarcavě	150	105
Vodovod Luční	120	84
Vodovod Na Valech	100	70
Kanalizace U plovárny	190	133
Smuteční síň	1,300	910
Výstavba jeslí	2,500	1,750
Komunikace Havlíčkova	200	140
Sociální zařízení UŠ	325	228
Zpevnění dvora	200	140
Chodníky	250	150

XXXX

V první polovině října vrcholily přípravy k volbám do zastupitelských sborů. Radostným předvolebním ovzduším žili také pionýři a jiskry na ZDŠ v Karlově ulici. Pro naše voliče si připravili velké množství drobných dárků a upomínkových předmětů. V tisku sledovali názory voličů. Nejvíce se zajímali o příspěvky těch voličů, kteří se chystali volit poprvé. Mezi nimi byla i Helena Brunerová, posluchačka právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Pionýrský oddíl Timurovci jí napsal pěkné blahopřání, aby na své první volby měla skutečně hezké vzpomínky. V polovině listopadu dostal od ní následující dopis:

MILÉ JISKŘIČKY A PIONÝŘI,

děkuji vám za hezký dopis, který pro mě bude krásnou vzpominkou na mé první volby. Když jsem četla vaše milé pozdravy, vzpomínala jsem na to, že to ještě není tak dávno, co i já jsem byla jiskrou. Krásným zážitkem byl okamžik, kdy jsme skládali pionýrský slib a byli jsme šátkováni v Leninově muzeu v Praze.

Až přijdete do vyšších tříd, kde vám soudružky učitelky budou vykládat historii naší vlasti, historii bojů pracujícího lidu, vašich dědů i otců za naši šťastnou budoucnost a životní jistotu v míru, pak ještě lépe pochopíte, jak vážným a slavnostním okamžikem v našem životě je první účast ve volbách a tím i účast na budování naší socialistické země.

Posílám vám mnoho pozdravů a přeji vám všem mnoho úspěchů v učení i v pionýrské práci.

HELENA BRUNEROVÁ,
posluchačka právnické fakulty UK

Ohlédnutí za volbami

NAŠI PRACUJÍCÍ PŘICHÁZELI VOLIT MANIFESTAČNĚ.

Na fotografii Jaroslava Prokopa jdou zaměstnanci Tiby.

NOVÁ TVÁŘ JIRÁSKOVA DIVADLA

Začátkem prosince letošního roku byla uzavřena budova Jiráskova divadla pro kulturní a politické účely. Městské kulturní středisko ve spolupráci s Městským národním výborem v Novém Bydžově se rozhodly pro vymalování hlediště a foyeru. Výtvarným pojetím se malba přiblíží původní koncepci. Malování budou provádět Komunální služby našeho města podle návrhů profesionálního divadelního výtvarníka Josefa Feireisla z Divadla Vítězného února v Hradci Králové, který bude mít nad celkovou malbou i výtvarný dohled. Velmi cennou poradenskou i brigádnickou pomoc nabídli členové divadelního souboru Jirásek, zavázali se odpracovat 500 hodin.

Těšíme se na vaši milou návštěvu při prvním březnovém představení. (Ho-Tl)

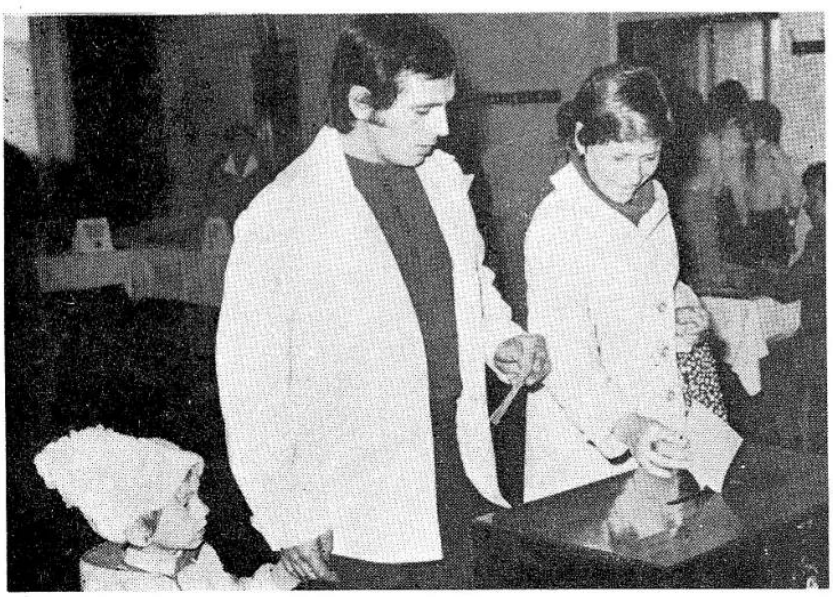
Péče o dárce krve

V tomto roce byl z Nového Bydžova do transfusní stanice v Hradci Králové pětkrát vypraven autobus s dobrovolnými dárci krve. Na každé cestě je doprovázely obětavé sestry s. Jandová a Vošmerová. Staraly se o jejich dobrou cestovní pohodu a vítané občerstvení. Pochopitelně spolupracovaly i při vlastním odběru krve.

NA POSLEDNÍM PLENÁRNÍM ZASEDÁNÍ MěstNV NA ZÁVĚR MINULÉHO VOLEBNÍHO OBDOBÍ BYLA ZHODNOCENA PRÁCE POSLANCŮ. ZA DLOUHOLETOU OBĚTAVOU PRÁCI OBDRŽELA ŘADA POSLANCŮ ČESTNÁ UZNÁNÍ A KNIŽNÍ DARY.

Snímek zachycuje tři z nich: zleva V. Šetek, L. Bubnová, a J. Matějec. Foto J. Prokop

RADOSTNÉ BYLY DNY VOLEB. *Foto V. Trutnovský*

Soutěž správné výživy

Na podzim každého roku mluvíme o akci „Výživa a zdraví", s níž je spojena i soutěž pro školáky. Letos dostali trochu složitější úkol: sestavit jídelní lístek, který by odpovídal jejich věku. Museli přitom pamatovat, že zdravá strava musí být rozmanitá, aby tělo dostávalo denně všechny látky potřebné k růstu, k obnově tkání i k odolnosti vůči nemocem. Je nutné, aby byla i kaloricky přiměřená mladému věku.

Výsledky soutěže realizované formou dotazníků odesílaly děti OÚNZ, oddělení zdravotní výchovy. Správné odpovědi budou slosovány při zábavném pořadu v Kině brigádníků v Hradci Králové. Část soutěžících odmění i Ústav zdravotní výchovy v Praze. (AV)

Rodičům prvňáčků

Zápis dětí do prvních tříd obou základních devítiletých škol proběhne v měsíci lednu.

Nejpozději do konce března předvolá dětské zdravotní středisko všechny budoucí prvňáčky k přeočkování proti spalničkám.

Vstupní školní prohlídky spojené s přeočkováním proti záškrtu, tetanu a černému kašli provede školní zdravotní služba v Novém Bydžově ve své ordinaci během června.

Cesty za poznáním a odpočinkem

Kdo z nás by neznal zvláštní pocit, který se nás zmocní, když se chystáme na výlet? Hlavou nám víří spousta dohadů o tom, jaké bude počasí, co hezkého a nového uvidíme, s jakými lidmi se seznámíme, jak se pobavíme. Ať jde o výlet delší nebo kratší, vždy znamená vybočení ze všedního života. Těšíme se na určité uvolnění, klid, oddech a odpočinek od běžných denních starostí.

IV. základní organizace CsČK pod vedením soudružek Jandové a Vošmerové uskutečnila v letošním roce několik cest za poznáním naší krásné země. Kromě poznávání přírodních krás a historických pamětihodností byly mezi výlety zařazeny i návštěvy divadel i jiné kulturní akce. Zvláště vděčně je účastníky zájezdu oceňována snaha soudružky Vošmerové, která se na každý zájezd velmi pečlivě připravuje. Je výbornou průvodkyní a umí navíc připravit hodnotný kulturní i zábavný program. Zájezdy IV. ZO ČsČK jsou dále nemyslitelné bez hlavní organizátorky soudružky Jandové. Pro výbornou znalost lidí a smysl pro pochopení jednotlivců, menších zájmových part i celého kolektivu je téměř nezastupitelná. Soudružka Jandová je z těch lidí, kteří si dovedou až do pozdního stáří uchovat moudrost, tělesnou i duševní svěžest a kladný vztah k práci spojený se smyslem pro potřeby společnosti.

S letošním podzimem skončilo další zájezdové období. A jako vždy jeho vyvrcholením byl „tajný zájezd", který tentokráte vedl přes Hrádek u Nechanic a Kunětickou horu do příjemného sálu motorestu v Milovicích u Hořic. Po dobrém jídle následoval pestrý program s hudbou, který se svým vtipným obsahem blížil známému „Kabaretu u dobré pohody."

Domnívám se, že mohu za všechny účastníky všem organizátorům a účinkujícím upřímně poděkovat a požádat je, aby pro nás v příštím roce připravili opět hodně pěkných zážitků. Jejich nezištná práce je o to záslužnější, že mezi účastníky zájezdů bývá mnoho starších osamělých lidí, pro které jsou společné výlety zpravidla jedinou možností společenského vyžití, které přináší zvláštní teplo lidské pospolitosti i chvíle zábavy a příjemného rozptýlení. (AV)

PŘÁTELSKÉ SETKÁNÍ BRIGÁD SOCIALISTICKÉ PRÁCE

V rámci Měsíce čs.-sovětského přátelství se dne 17. listopadu 1976 v hotelu Lev pod záštitou MěstV SČSP uskutečnil první celoměstský aktiv Brigád socialistické práce čs.-sovětského přátelství.

Hlavním úkolem aktivu byla vzájemná výměna zkušeností, bližší seznámení členů všech brigád a získání nových námětů pro další rozvoj pracovní iniciativy a ideově výchovné činnosti. V našem městě pracuje šest BSP ČSP, a to v Jablonecких sklárnách, v závodě Železnobrodské sklo, v PREFE, v dětském zdravotním středisku OÚNZ, ve střední zemědělské technické škole a v JZD SČSP Nový Bydžov. Přátelského setkání se účastnili i zástupci všech organizací SČSP, kde dosud podobné brigády nejsou.

Z diskusních příspěvků i z celkového jednání vyplynulo, jak je nesmírně významná a socialistické společnosti prospěšná činnost všech brigád ČSP. Za jejich práci a příkladné činy jim patří náš dík.

Brigádě z Prefy bylo při této příležitosti předáno čestné uznání OV SČSP. (HI)

50 LET V KINĚ

Na návrh vedoucí kina a komise kultury a školství při MěstNV v Novém Bydžově udělila rada MěstNV

s. Františku Škarýdkovi

čestné uznání a peněžitou odměnu za obětavou a svědomitou práci promítače našeho kina. Tuto práci vykonával plných padesát let.

Do dalších let přejeme hodně zdraví a duševní svěžesti. (TI)

Hodnocení agitačních středisek

Agitační střediska v našem městě sehrála v předvolebním období důležité politické poslání. Seznamovala občany s dosaženými výsledky minulého volebního období. Úspěchy byly dokumentovány fotografiemi, grafy i číselnými údaji. Prostřednictvím fotografií a krátkých charakteristik byli naši voliči seznamováni s kandidáty do zastupitelských sborů. Nedílnou součástí každého střediska byly návrhy nových volebních programů i plány vlastní propagační a agitační činnosti. Ve většině středisek byly konány také schůze navrhovaných kandidátů s jejich voliči.

V Novém Bydžově, mimo hlavní agitační středisko ve výstavní síni Zdeňka Dvořáka, bylo zřízeno celkem dvanáct středisek, která byla zapojena do soutěže.

MěstNV NF spolu s MěstV KSČ ustavily tříčlennou komisi, která provedla vyhodnocení agitačních středisek podle následujících hledisek: 1. nápaditost, 2. aktuální zaměření na volby, 3. politickoideové zpracování závěrů XV. sjezdu KSČ, 4. propagace nových forem práce, socialistické pracovní kolektivy (BSP, KRB), 5. propagace poslanců, 6. plán práce a jeho plnění.

Na základě těchto kritérií byla jako nejlepší vyhodnocena tato agitační střediska:

1. místo Tiba Nový Bydžov
2. místo ZAZ Nový Bydžov
3. místo OÚNZ Nový Bydžov

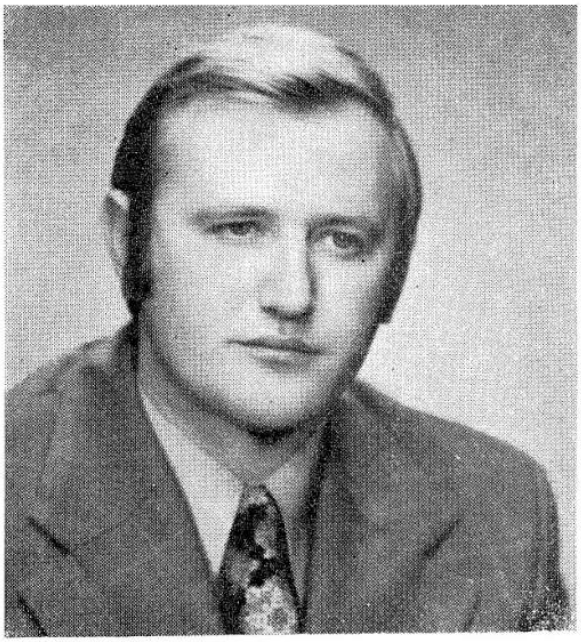
M. Skořepová

NEJLEPŠÍ AGITAČNÍ STŘEDISKO V PŘEDVOLEBNÍM OBDOBÍ MĚL ZÁVOD TIBA NOVÝ BYDŽOV.

Foto J. Prokop

Vedoucí funkcionáři Městského národního výboru v Novém Bydžově zvolení na ustavujícím plenárním zasedání MěstNV dne 15. listopadu 1976

ANTONÍN GRMOLEC,
tajemník MěstNV

JOSEF KUNT,
předseda MěstNV

Blahopřejeme jim k jejich zvolení do velmi odpovědných funkcí a zároveň jim přejeme hodně úspěchů při plnění náročných úkolů volebního programu Národní fronty na léta 1976–1980.

Svazáci v ZAZ společně při práci i zábavě

Jednou z nejaktivnějších složek na našem závodě je ZO SSM. Nutno přiznat, že tomu tak bylo i v minulém roce. Nový výbor, ustavený v říjnu 1975, vnesl do svazácké organizace zvýšenou pracovní aktivitu. Prvním krokem bylo zhodnocení nedostatků organizace v minulém období a stanovení úkolů k oživení činnosti. Jednou z hlavních akcí podzimních měsíců 1975 byla obsáhlá dotazníková akce u všech členů SSM, ze které se výbor SSM snažil zjistit vedle osobních údajů zájmy a názory členů na další práci ZO. Součástí této dotazníkové akce bylo i uzavírání závazků na počest konání XV. sjezdu KSČ v jarních měsících r. 1976. Všechny akce ZO SSM byly zaměřeny především na zaktivizování práce jednotlivých členů a upevnění postavení a vlivu ZO SSM na mladé lidi pracující v našem závodě. Dobré výsledky práce výboru přivedly mezi svazáky nové členy. Zvětšení členské základny umožnilo svazácké organizaci uzavření dalších hodnotných závazků, které byly ve stanovených terminech splněny, ba dokonce i překročeny. Svazáci v našem závodě odpracovali 1 303 brigádnických hodin ve výrobě, 252 hodin na akcích „Z" a 634 hodin na stavebních pracích při rekonstrukci závodu. Sebrali 31 513 kg odpadových surovin.

Kladným přístupem svazáků k řešení aktuálních potřeb našeho národního hospodářství je jejich zapojení do dlouhodobé soutěže o nejlepšího mladého zlepšovatele, která umožňuje mladým lidem uplatnit tvůrčí schopnosti. ZO SSM a vedení závodu umožňují mladým lidem politické vzdělávání ve večerní politické škole v rámci RSV při ZO KSČ. Příkladem opravdového zájmu našich svazáků o politické události bylo splnění kolektivního závazku „obnovení agitačního střediska" v našem závodě v předvolebním období. Agitační středisko bylo ohodnoceno jako druhé nejlepší v našem městě. Svazácká organizace naplňuje také svůj závazek na úseku kulturněvýchovné činnosti. Uskutečněním několika zájezdů a společnou návštěvou kulturních pořadů umožňuje mladým lidem návštěvu hodnotných programů, které je zajímají a obohacují jejich rozhled. Bohatá je rovněž činnost našich mladých sportovců, neboť jsou jim vytvořeny příznivé podmínky k plnému sportovnímu vyžití. Mužstvo kopané a ledního hokeje se zúčastňuje soutěží pořádaných v našem městě i okrese. Sedmnáct utkání v kopané a šestnáct utkání v ledním hokeji jsou dokladem čilé sportovní činnosti, organizované svazáky na závodě. ZO SSM uspořádala několik zájezdů na vrcholná sportovní utkání, takže svým členům připravila bezprostřední sportovní zážitky.

Svazácká organizace na našem závodě nedosáhla těchto úspěchů snadno. Skrývá se za nimi práce výboru a účinná pomoc všech členů, stranických orgánů i vedení závodu.

Radostné bylo hodnocení činnosti naší ZO SSM na slavnostní členské schůzi v říjnu t. r., konané u příležitosti ukon-

Dokončení na str. 8

Dokončení ze str. 7

čení období výměny členských průkazů a uplynutí pěti let od založení organizace. Zástupci všech organizací na závodě a vedení závodu se zájmem vyslechli zprávu o bohaté činnosti svazácké organizace a zprávu o splnění socialistických závazků. Ředitel závodu a předseda ZO KSČ vyslovili svazákům plné uznání za jejich dosavadní práci a za úsilí o naplnění poslání SSM v naší socialistické společnosti. Ujištění o podpoře vedení závodu a závodových složek bylo slibem, který zavazuje ZO SSM na závodě, aby vytrvala ve své snaze učit a vychovávat mladé lidi socialisticky žít a pracovat.

Práce ZO SSM na našem závodě a její zaměření je zárukou toho, že nemusíme mít starost o budoucnost závodu, neboť v něm žijí a pracují mladí lidé, kteří jsou schopni práci vést i odevzdávat a překonávat překážky běžného života. (He)

Svazácké fotbalové mužstvo ZAZ

Mladí do KSČ

Podmračené podzimní odpoledne. Z olověně šedé oblohy se snáší nepříjemná mlha, ruce zebou. Co chvíli může začít pršet. Tempo stavby se však nesmí zastavit. Na stavbě mycích boxů ve středisku dopravy Okresního stavebního podniku v Novém Bydžově diskutuje skupinka zedníků se svým mistrem. Je jím Vladimír Prokeš, mladý kandidát strany. Přišel se podívat na jednu ze „svých" staveb. Partě zedníků roste dílo přímo pod rukama.

Soudruh Prokeš začal pracovat v OSP Nový Bydžov ve skupině zedníků na stavbě administrativní budovy Velorexu v Hradci Králové. Odváděl dobrou práci. S plnou odpovědností přistupoval k plnění všech úkolů. Jeho velmi dobrých pracovních výsledků si brzy všimli i soudruzi ze ZO KSČ. Rozhodli se, že ho získají za kandidáta Komunistické strany Československa. Přizvali si ho proto do výboru ZO KSČ, aby s ním pohovořili o této možnosti. Soudruh Prokeš po pečlivém uvážení se svou kandidaturou souhlasil.

Na stavbě Velorexu byl přidělen k soudruhovi Jánskému. Pod jeho vedením si osvojil základy fakturace a mzdových předpisů. Pronikl i do zásad správné organizace práce. Po uplynutí tříměsíční zkušební doby byl vedením podniku ustaven do funkce mistra.

„Vláďa je perspektivní mladý pracovník, který se u nás vyučil a postupně poznal potřeby a problémy podniku. Sám začínal vyvíjet iniciativu při řešení různých těžkostí a problémů," říká předseda ZO KSČ soudruh Jaroslav Sůra a pokračuje: „Jako zedník i jako začínající mistr

VLADIMÍR PROKEŠ

se dokázal »prokousat« vzniklými problémy i častými nesnázemi. Tato jeho iniciativa přivedla vedení podniku spolu se ZO KSČ k názoru, že s. Prokeš by mohl pomoci podniku i jako mladý komunista, zejména při řešení neuspokojivé situace, která vznikla ve středisku zedníků." Předseda stranické organizace se trochu zamyslí a pak dodává: „Situace zde nebyla růžová. Středisko mělo problémy s plněním plánu. Bylo nutné co nejrychleji odstraňovat nahromaděné nedostatky. Soudruh Prokeš do této situace vpadl, jak se říká, střemhlav."

Dnes jako mistr řídí tři rozsáhlé stavby. Pod jeho vedením se pomalu dostavují i první výsledky. O svém vztahu k práci i k naší straně soudruh Prokeš říká: „Už od dětství jsem byl vychováván k úctě k naší straně. Rodiče mě učili vážit si každé práce. To ovlivnilo můj život i v dospělosti. Jako předseda SSM ve Volanicích jsem se stále více zajímal o politické dění u nás i ve světě. Rostlo ve mně postupně přesvědčení stát se členem komunistické strany. Potěšilo mě, že právě soudruzi z OSP za mnou přišli, aby mě získali do KSČ. Jako mladý komunista chci svou prací přispívat k tomu, aby náš podnik šel stále kupředu."

Po přijetí za kandidáta strany obdržel soudruh Prokeš samozřejmě kandidátský úkol ukončit střední školu, pracovat v komisi „práce s mládeží" v ZO KSČ a v místě bydliště se zapojit do činnosti společenských organizací.

Je toho dost, co musí jako mladý člověk i jako mladý komunista vykonávat. Jeho dobrý vztah k práci a kladný vztah k lidem jsou zárukou, že se mu podaří všechny úkoly splnit.

Text a foto Z. Pšenička

OD FOTOGRAFIE K PAMĚTNÍKŮM

Od příštího čísla začneme pravidelně uveřejňovat neznámé fotografie k dějinám dělnického hnutí na Novobydžovsku. Očekáváme, že zvláště starší generace našich čtenářů uvítá snímky, které jí připomenou třídní zápasy v letech buržoazní republiky. Mladším čtenářům pak pomohou lépe porozumět všem hlubokým proměnám, jimiž dějiny našeho kraje od těch dob prošly. Samozřejmě, že nám nepůjde jen o staré snímky. Od nich chceme na základě vzpomínek pamětníků a přímých účastníků přejít k bližšímu poznání zobrazených událostí. Věříme, že každý snímek najde své pamětníky, kteří jej svými osobními vzpomínkami pomohou oživit. Nejlepší příspěvky, sdělené osobně nebo písemně správci muzea Jaroslavu Prokopovi, budou uveřejněny ve Zpravodaji.

Jaroslav Prokop

SVAZARMU JE 25 LET

Svaz pro spolupráci s armádou letos slaví 25 let od svého založení. V Novém Bydžově se na toto výročí autoškola i obě organizace Svazarmu řádně připravily. Ve spolupráci s oběma místními pionýrskými skupinami, SSM a MDPM uspořádaly pro mládež přitažlivé branné soutěže.

Od časných ranních hodin jedné říjnové soboty přicházely děti na luka, kde více než sto tříčlenných hlídek mezi sebou svádělo urputný boj o vítězství v Dukelském závodě branné zdatnosti. Chlapci i děvčata ve věku od deseti do patnácti let museli prokázat svoji fyzickou zdatnost a pohotovost při zvládání branných disciplín.

Odpoledne se všichni shromáždili u autoškoly na hřišti dopravní výchovy, kde se jel cyklistický závod zaměřený na prokázání zručnosti v jízdě při dodržení pravidel silničního provozu. Na trati závodu střežilo sedm hlídek regulérnost soutěžních úkolů.

O přestávce byl mládeži předveden výcvik služebních psů a letečtí modeláři se pochlubili pěknými modely motorových letadel řízených na dálku. Zajímavá byla i soutěž v létání draků a různých vznášedel. Nikdo se nenudil, každý si přišel na své. A to nejen děti, ale velké množství příznivců z řad dospělých.

Protože čtvrtstoletí je i zároveň důvodem k provedení bilance uplynulých let, požádal jsem vedoucí funkcionáře o krátké rozhovory. V budově autoškoly jsem zastihl jednoho z hlavních pořadatelů soudrhha Mikeše, skloněného nad plánkem trasy závodů jízdy zručnosti cyklistů. Na můj pozdrav zvedl oči od papírů a o činnosti autoškoly nám řekl několik slov: „Nemusím snad ani zdůrazňovat, proč právě tohoto úkolu jsme se ujali my. Vždyť dopravní výchova je naší hlavní náplní. Nevěnujeme se jen výchově dospělých řidičů, ale i mládeži. Obojí přináší své kladné výsledky. Každoročně našimi kursy projdou stovky občanů, aby se zde pod vedením učitelů jízdy naučili znát dopravní předpisy a naučili se ovládat jízdu osobním či nákladním automobilem. V současné době se věnujeme i další záslužné práci: doškolování řidičů z povolání. Zvládnout všechny úkoly není snadné. Naše dnešní soutěž pro mladé cyklisty nebyla zaměřena jen na správnou jízdu a znalost dopravních předpisů, nýbrž i na technický stav jízdních kol. Vycházeli jsme z poznatku, že mnoho našich mladých lidí jezdí na nedokonale vybavených kolech."

Po rozhovoru se s. Mikešem jsem vyhledal s. Dejla, předsedu městské organizace Svazarmu. Dozvěděl jsem se, že Svazarm má mezi mládeží dobré jméno Přitahuje ji řadou svých odvětví s bohatou a pestrou náplní. Těžiště práce ZO Svazarmu je v předvojenské přípravě branců a v práci s mládeží. Každoročně projde např. kursem pro řízení malých motocyklů přes 250 mladých lidí. Novobydžovské středisko bylo za svou dlouholetou práci vyhodnoceno jako vzorné. Dobrých výsledků dosahuje organizace také v branecké a střelecké přípravě. Ve svém středu mají i rekordmana ve sportovní střelbě z malorážky (10+30 ran vleže) a řadu dalších mladých přeborníků okresu.

Druhou ZO Svazarmu v Novém Bydžově je organizace ustavená v závodě Jablonecké sklárny. O činnosti této organizace její předseda s. Bičiště říká: „Naše svazarmovská organizace se zrodila z přirozeného zájmu našich zaměstnanců, kteří ve sportovně branné činnosti viděli vhodné využití svého volného času. Za pomoci závodu byly vytvořeny výborné pracovní podmínky pro zapojení našich členů podle jejich zájmů. V současné době pracuje 95 členů ve čtyřech odbornostech."

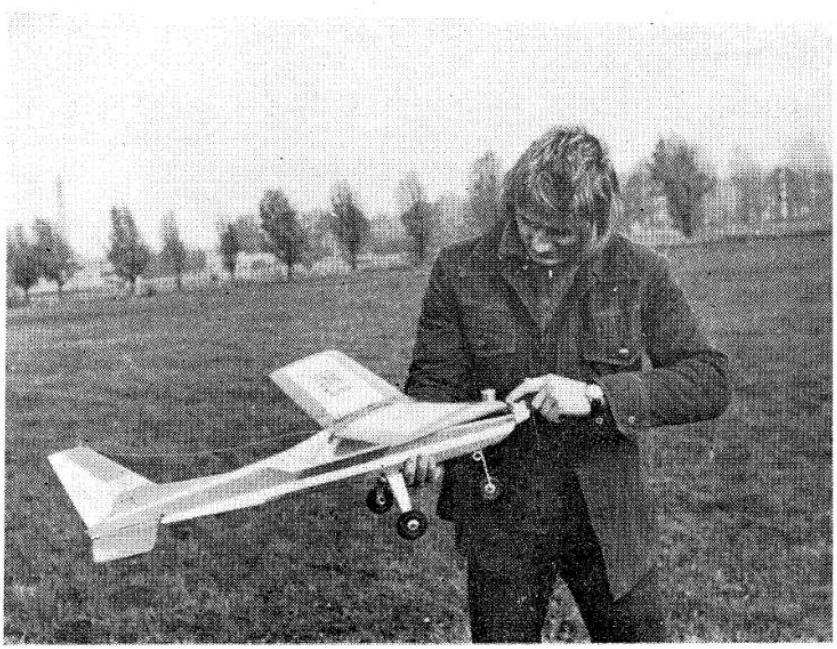
Obě organizace na půdě města uzavřely řadu socialistických závazků, kterými pozdravily XV. sjezd KSČ i volby do zastupitelských sborů. Jejich činnost svědčí o promyšleném přístupu k mládeži a k podchycení jejího zájmu o brannou tematiku. Věříme, že v příštích letech budou v této své práci úspěšně pokračovat.

Text a foto Z. Pšenička

DUKELSKÝ ZÁVOD BRANNÉ ZDATNOSTI PŘILÁKAL MNOHO CHLAPCŮ K MĚŘENÍ SVÝCH SIL I SCHOPNOSTÍ.

Oldřich Žila připravuje svůj model ke startu.

1920

OLDŘICH URBAN

1976

SPOJIL ŽIVOT UMĚLCE S OSUDEM LIDU

PAMÁTNÍK V KOSIČKÁCH

Vpravo: návrh na Památník čs.-sovětské bojové družby v Novém Bydžově

Dole: Julius Fučík

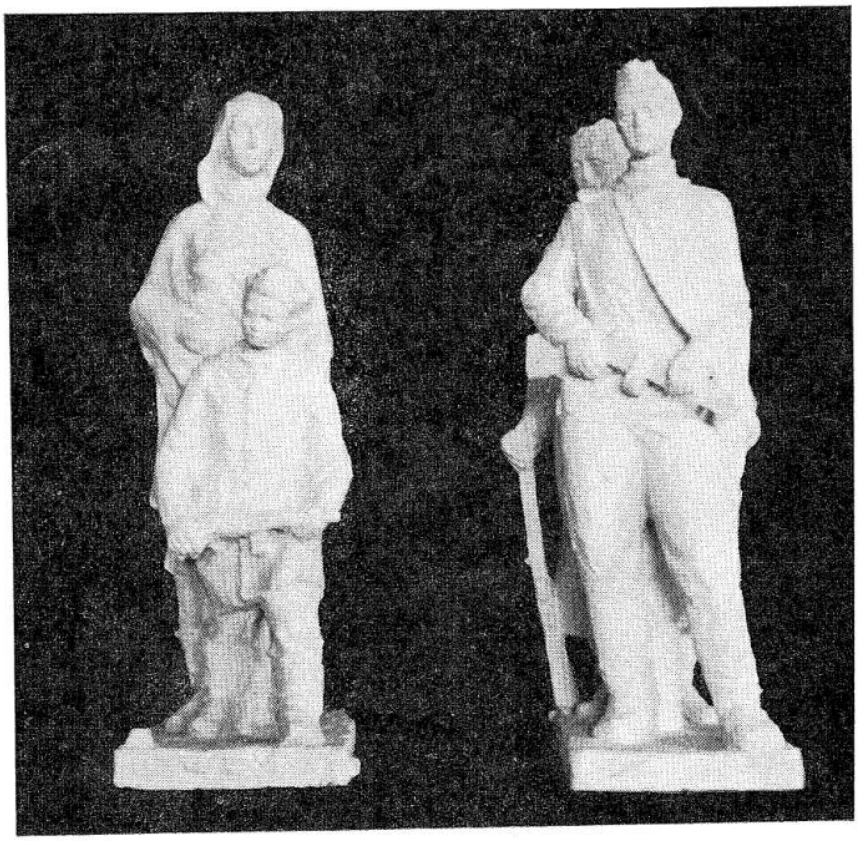

Až půjdete někdy v podvečer na procházku parkem „U památníku" v Novém Bydžově, vzpomeňte si, že autor monumentálního Památníku československo-sovětské bojové družby už není mezi námi. Jeho dílo však bude natrvalo zdobit tento klidný kout města a vypovídat o osobnosti svého tvůrce.

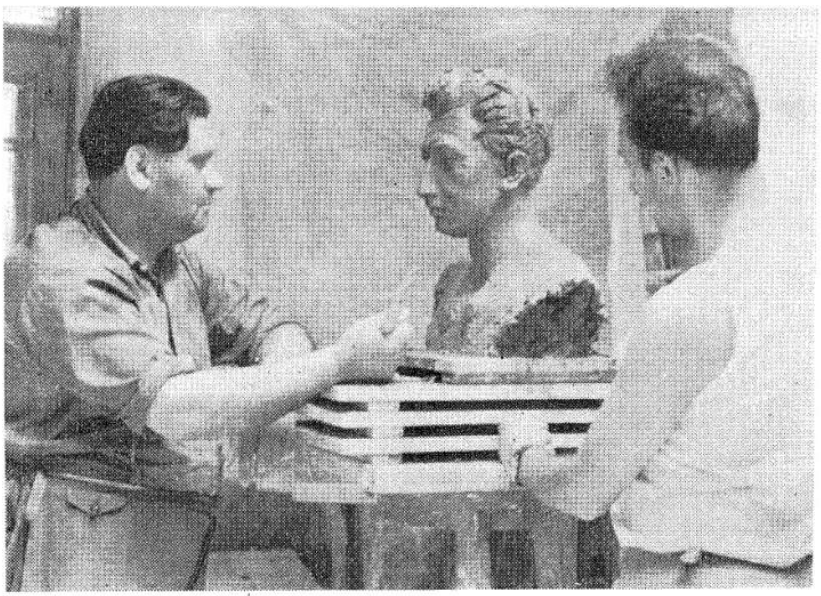
Akademický sochař Oldřich Urban, nositel krajské ceny Bohumila Kubišty, člen krajského výboru Svazu českých výtvarných umělců, pochází z nedalekého Miletína, kde se narodil 26. května roku 1920. Od mládí je jeho život spojen s kamenem. Pochází z rodiny kamenického dělníka, vystudoval vyšší průmyslovou školu sochařsko-kamenickou v Hořicích, po válce pracoval ve funkci zmocněnce při znárodňování kamenoprůmyslových podniků v severním pohraničí od Bíliny až po Broumov, Trutnov i Ostroměř. Na 74 podniků bylo nutno převzít a uvést do provozu pro lidový stát. Při této činnosti Oldřich Urban vlastní sochařskou práci nikdy neopustil. V té době vytvořil pomník národního hrdiny Jana Švermy pro Dobrovice a v roce 1954 sochu J. V. Stalina. Buduje sochařsko-kamenickou specializaci na škole v Žulové u Frýberka, řídí učňovskou školu stavební ve Vidnavě a posléze promuje jako profesor výtvarné výchovy na filozofické fakultě v Olomouci. Svou pedagogickou činnost dovršuje ve funkci ředitele střední průmyslové školy sochařsko-kamenické v Hořicích v letech 1970 až 1973. Pro nemoc odchází předčasně z aktivní služby, nikoliv však od své tvůrčí a organizátorské práce. Jako člen krajského výboru Svazu českých výtvarných umělců přispívá výrazným podílem na ustavení této krajské organizace a věnuje se s plným zaujetím horečné tvůrčí činnosti.

To, po čem Oldřich Urban celý život toužil, věnovat se plně tvorbě, se mu vyplnilo v posledních letech života. Právě z této doby pocházejí díla nejvýraznější, nejvyzrálejší a také společensky nejvýznamnější. Z té doby pochází bydžovský památník, ale také Památník obětem první a druhé světové války v Kosicích, reliéf na Dělnickém domě ve Skřivanech, socha Vítězství míru, Dívka na kouli pro Jičín a celá řada dalších děl, z nichž posledním je portrét Josefa Hakena pro budovu OV KSČ v Jičíně.

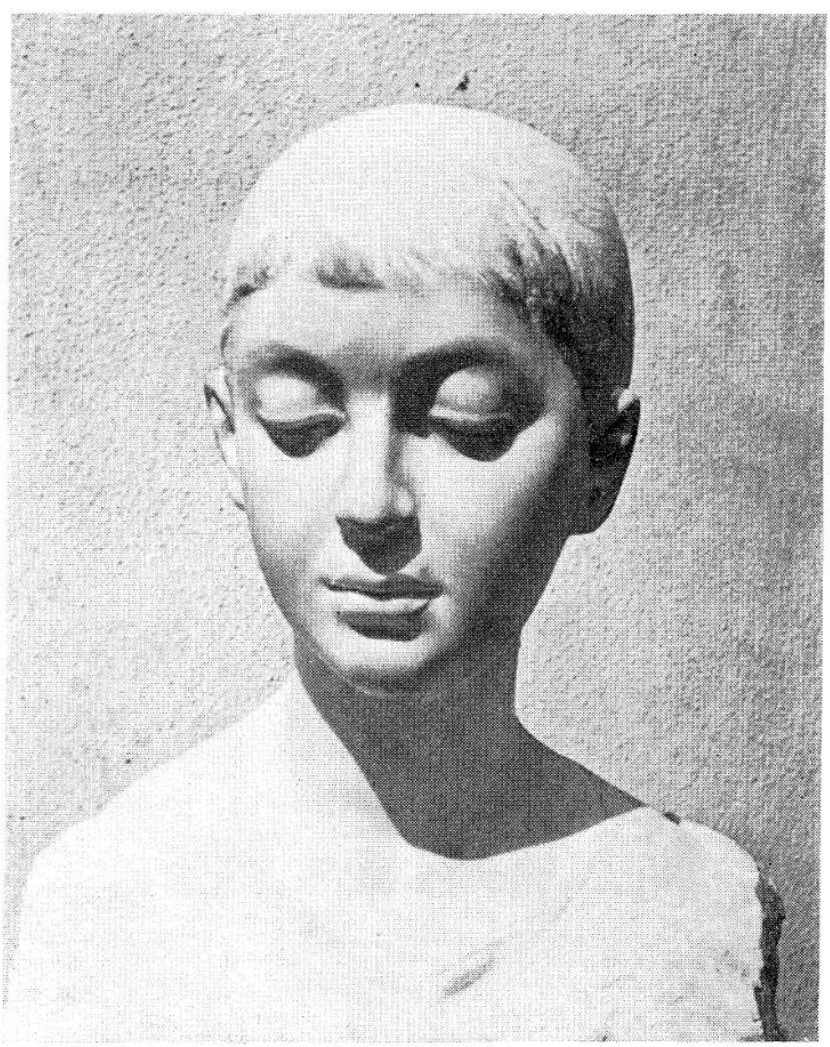
Bydžovská veřejnost mohla dílo Oldřicha Urbana poznat již dříve. Již v jedenadvaceti letech v roce 1941 vystavoval zde svou plastiku. Další výstavu měl v Novém Bydžově v roce 1965, kdy se představil již jako zralý a cílevědomý umělec. Vystavoval předtím v Praze, v Mladé Boleslavi, v Jeseníku, Uherském Brodě a Olomouci. Nejucelenější přehlídkou jeho tvorby byla samostatná výstava ve Východočeské galerii v Pardubicích v roce 1974. Svá sochařská díla, bezprostředně zaměřená k aktuálním potřebám doby, úspěšně realizoval v Severomoravském a Východočeském kraji. V zápase o re-

Umělec při práci na bystě doc. dr. Z. Přikryla
Vlevo: venkovní plastika „Vítězství míru"
Dole: „Alenka"

alistickou tvorbu mu byla nejbližší tematika revolučního a dělnického hnutí.

Tohoto umělce zná novobydžovská veřejnost také z jeho záslužné pedagogické práce. Působil v Novém Bydžově ve válečných letech a později po roce 1963 až do svého odchodu na působiště v Hořicích na učňovské škole v Novém Bydžově. Bydžovští znají Oldřicha Urbana též jako pevného a oddaného člena komunistické strany. Byl náročný k sobě i k druhým. Vše, co dělal, dělal s plným zaujetím a důsledně. Není náhodné, že v době vnitrostranické a společenské krize v letech 1968/69 se projevil jako vzdělaný marxista a neochvějný obhájce věci dělnické třídy.

Oldřich Urban zemřel po těžké nemoci 20. srpna 1976 v hradecké nemocnici. Ještě mnoho chtěl udělat. Jeho blízcí známí obdivovali jeho tvůrčí elán, smělé plány a touhu tvořit pro společnost. Byl neúnavný a práce v ateliéru mu dávala zapomenout na nemoc. Své další záměry už nemohl realizovat. Je to citelná ztráta pro naše umění. A tak, až půjdete parkem U památníku, vzpomeňte na život umělce-komunisty, pedagoga, veřejného pracovníka a ušlechtilého člověka — Oldřicha Urbana.

L. Hindráková

BRANDLOVY ORIGINÁLY V NAŠEM MUZEU

Nález, který se podařil ve zdejším muzeu v červnu letošního roku, má téměř příchuť senzačního objevu. Ze starého depozitáře byly vytaženy na světlo dva velké obrazy, z nichž jeden byl na první pohled určen jako dílo Brandlovo.

Na rozměrném plátně (v. 235 cm, šířka 120 cm) je namalována P. Maria, jejíž hruď protíná meč bolesti. Její monumentální postava je zasazena do lehce naznačené krajiny na hoře smrti a rámována sinavě zachmuřeným nebem, které se v levém horním rohu otvírá mlžnými paprsky a nad horizontem přechází v teplé barvy západu slunce. Maria je oděna v cihlově červený přepásaný šat, odkrývající na hrdle a rukou bílé spodní roucho. Přes šat je přehozen tmavomodrý plášť, který se vine, klikatí a dme poryvy imaginárního větru v mocných záhybech a lomech. Hlavu a ramena kryje ještě lehký nahnědlý závoj, nohy jsou obuty opánky.

Celá pozornost malíře i diváka se soustřeďuje na obličej a ruce, rozepjaté v zoufalém gestu. Ostré světlo, které dává celé postavě a zejména její horní části až sochařsky reliéfní tvar, zřejmě nepochází od slunce, zakrytého mraky. Působí jako vrženo reflektorem a zdůrazňuje hrůzu scény téměř k teatrálnosti. Vskutku s malířskou vervou je podána Mariina tvář. Na širokém krku je nasazena zakloněná hlava, podaná zjevně úmyslně v nelogických proporčních zkratkách. Stojí za zvláštní pozornost sledovat, jak jednotlivé plochy a křivky tváře od pootevřených úst, chřípí zahnutého nosu, až k obrovským očím — se neskutečně mění a lámou, hrají a kontrastují proti všem pravidlům anatomie. Hustou pastou nanesená barva prohlubuje stíny, kupky běloby na zarudlých uplakaných očích se lesknou jako perly slz. Změť linií a barev se podřizuje jedinému velkému výrazu utrpení a bolu.

Výjimečná monumentalita malířského výrazu nás přivedla k přesvědčení, že tvůrcem obrazu byl největší mistr Apellova umění našeho baroku Petr Brandl. Především pro tvář Marie nalezneme v jeho díle celou řadu paralel, počínaje Nanebevzetím P. Marie z Doksan z r. 1703. Ale i velkorysé traktování drapérie, skladba barev a užití světelných efektů ukazují k Brandlově ruce. Dokonce i shodný detail tordovaného jílce meče a záštity nacházíme na několika Brandlových obrazech, počínaje polopostavou sv. Pavla z doby kolem roku 1700. (Obraz je vystaven na zámku v Chlumci nad Cidlinou.) Naopak poměrně vzácně se na Brandlových obrazech objeví jediná osamocená postava. Ale i pro takové pojetí nacházíme obdobu, např. na oltářním obraze sv. Jakuba z Úpice (asi z roku 1730), ukazujícím i řadu dalších shodných rysů. Námět Matky Bolestné pod křížem zpracoval Brandl už roku 1719 pro oltář klášterního kostela v Břevnově a vracel se k němu i později. V té souvislosti je třeba zdůraznit, že jeho takřka sochařské pojetí figur výrazně ovlivnilo současnou plastickou tvorbu (známý je spor o to, zda navrhovatelem sousoší sv. Luitgardy na Karlově mostě byl sochař Braun, nebo malíři Liška či Brandl) a že tvorba Braunových žáků (zvl. Rohrbacha a Pacáka) zřejmě vědomě navazuje na Brandlovy předlohy (dřevěné sochy Kalvárií v Pardubicích, Kolíně, Havlíčkově Brodě, Pohledě aj.).

Až potud text, který byl napsán bezprostředně po nálezu obrazů. Níže publikovaná archivní zjištění donutila autora těchto řádek i k další atribuci, jíž se dotud tvrdošíjně vzpíral.

Protějškem a logickým doplňkem obrazu Matky Bolestné je zobrazení Ukřižovaného, shodné i rozměry. Uzounký pás země na dolním okraji obrazu je zřejmě samým vrcholem hory smrti, jen kontury stromů po obou okrajích naznačují, že život země ještě neskončil. Válí se tu pohozená lebka Adamova i jeho hnáty, mohutné klíny i kameny upevňují vysoké dřevo kříže. Zlatistě žlutá barva Kristova těla chladne v temnějších stínech, bělostnou roušku na bocích odvívá vítr do temna mraků, tvář s otevřenýma očima a pootevřenými ústy signuje poslední zoufalý výkřik Kristův. Na vrcholku kříže povlává přibitý list s výsměšnými iniciálami INRI. I tu plasticita objemů dává figuře takřka vystupovat z plátna — tím spíš, že téměř celé pozadí obrazu

pokrývá obrovská plocha studeně zeleného nebe. Jen nad samou horou vidíme za mraky náznak červánků, výše už ztemnělá oblaka ztrácejí barvu v hrůzné chvíli zatmění slunce i duše.

Pokud dnes můžeme soudit, byl obraz dosti vážně poškozen a restaurování z počátku našeho století nebylo příliš šetrné. Zdá se, že nejvíc utrpěla Kristova tvář, levá ruka a horní partie nohou. Pro Brandlovo autorství tu svědčí spolehlivě právě jen lebka a mocné klíny pod křížem a list s písmeny INRI. To všechno známe z jiných mistrových obrazů (nejznámější je Vidění sv. Luitgardy v Sedlci z roku 1729). Naopak korpus Kristův je zde kupodivu štíhlý, bez obvyklého zdůraznění svalstva, v podání střízlivý až suchý. Zdá se, že právě zde – na tématu, jež bylo v baroku vůbec nejběžnější – pochopíme, že i Brandlův výtvarný projev měl více poloh – vedle extatického patosu i takřka civilní intimitu. Jistě bude zajímavé sledovat tuto notu i v dalších malířských dílech podobného námětu (Ukřižování s Matí Magdalénou z Dublovic aj.).

Objev Brandlových originálů i archivní zjištění s ním spojená podstatně doplňují naše znalosti o mistrově práci ve východních Čechách. Význam obrazů roste i jejich bezpečným vročením. Bohatý soubor památek novobydžovského muzea tak získává působivou dominantu a návštěvníci muzea vzácný objekt obdivu a zamyšlení.

PhDr. Ivo Kořán, CSc.,
vědecký pracovník
Ústavu teorie a dějin umění ČSAV
v Praze

Oba obrazy byly do muzea věnovány majitelem barchovského statku A. Řehákem v r. 1914 z tamější zámecké kaple sv. Jana Nepomuckého. Počátkem roku 1915 je restauroval akad. malíř Aug. Vlček z Prahy a od července už byly vystaveny v expozici jako „pěkné práce neznámých mistrů, které znalci řadí do druhé pol. 17. stol.". Zřejmě se tehdy předpokládalo, že oba obrazy souvisí s tehdejším hlavním oltářem kaple. Oltář, postavený v roce 1681 k ukončení moru v Praze, však původně stál v chrámu sv. Víta a do Barchova byl převezen až někdy v sedmdesátých letech minulého století.

Zdá se, že před restaurováním byly obrazy ve špatném stavu. Přesto překvapí, že ani Aug. Vlček, který v letech 1912 až 1913 restauroval sedm Brandlových obrazů z chrámu sv. Markéty v Břevnově (mezi nimi i obraz Ukřižování s Matkou Bolestnou, v mnohém naše obrazy předznamenávající), nevyslovil domněnku o Brandlově autorství. Rovněž nezjistil stopy po signování, které ještě nyní při pozorném pohledu ze strany můžeme z nepatrných výstupků povrchu rozlišit na obou obrazech vlevo dole. Ani jeden z největších znalců díla Petra Brandla dr. R. Kuchynka při návštěvě našeho muzea v roce 1922 obrazy blíže neurčil. Když byly počátkem padesátých let uloženy do tmavé chodby starého depozitáře, čekaly tam na své vysvobození celé čtvrtstoletí.

Cesta za průkaznými archivními doklady o Brandlově autorství měla téměř detektivní ráz. Předně bylo třeba bezpečně zjistit, zda barchovské obrazy pocházejí přímo ze zámecké kaple, či sem byly přeneseny až později (svádělo k tomu všeobecně přijímané datum dostavby zámku v roce 1737, tedy dva roky po smrti Petra Brandla, i druhotné uložení hlavního oltáře). S tím bylo spojeno i zjištění všech majitelů barchovského statku od předpokládané doby vzniku děl až do roku 1914.

Už první poznatky byly překvapující. Od roku 1727 barchovský statek vlastnil Kryštof Norbert Voračický z Paběnic, tehdejší hejtman kraje Královéhradeckého za stav panský (od května 1726 do konce roku 1736). Právě jemu byly adresovány dopisy místodržících, jejichž prostřednictvím se věřitelé domáhali splacení pohledávek u stále zadluženého Petra Brandla. Už z funkce krajského hejtmana Voračický z Paběnic vícekrát jednal s umělcem, hledaným věřiteli a manželkou Helenou, která vymáhala výživné. Např. 5. srpna 1731 Brandl v Barchově podepisoval revers, na jehož základě byl propuštěn z hradeckého vězení pro dlužníky, aby mohl odjet malovat obrazy do kláštera ve slezském Křesoboru (Grüssau). Dne 30. října 1733 místodržící odesílali královéhradeckým krajským hejtmanům příkaz, aby neprodleně malíři zabavili jeho svršky i obrazy a z prodeje Brandlova majetku uspokojili věřitele.

Prokázané spojení Brandl-Voračický-Barchov pak také umožnilo zcela jinak určit mědiryt Michala Rentze, uváděný prof. dr. J. Neumannem pod č. 137 v katalogu výstavy děl Petra Brandla z roku 1969. Mědiryt Sv. Jan Nepomucký rozdává almužny vlevo dole jednoznačně uvádí Petr Brandel pinx. (it) (tj. maloval), z připojeného latinského nápisu v chronogramu vyčteme rok 1733 a – co je neidůležitější – anděl vlevo v ozdobné kartuši drží znaky Kryštofa Norberta Voračického z Paběnic a jeho ženy Marie Magdalény Alsterlové z Astfeldu.

J. Neumann se domníval, že Voračický z Paběnic mohl být dárcem Brandlova obdobného obrazu malovaného v roce 1732 pro boční oltář v klášterním kostele v Křesoboru. Srovnání všech dosavadních údajů a Rentzova mědirytu s Brandlovým obrazem v Křesoboru už tehdy vedlo k jiné domněnce. M. Rentz (zemřel v roce 1758) ve skutečnosti vytvořil mědiryt podle Brandlova obrazu malovaného v roce 1733 pro Voračického z Paběnic a jeho druhou ženu hraběnku z Astfeldu (od r. 1729) pro barchovskou zámeckou kapli zasvěcenou sv. Janu Nepomuckému. Pak ovšem mědiryt zobrazuje původní hlavní oltář kaple a obrazy Ukřižování a Matky Bolestné budou postranními protějšky doplňujícími hlavní oltář. Přeměření výklenků v barchovské kapli domněnku ještě posílilo. Další archivní výzkumy ji potvrdily a doplnily a přinesly nové údaje nejen k barchovským obrazům, ale i k dalšímu pobytu Petra Brandla ve východních Čechách. Z nových poznatků uveďme jen to nejpodstatnější k barchovským obrazům.

Daleko nejcennějším dokumentem je dopis Voračického z Paběnic z 19. prosince 1738, ve kterém se ohrazuje proti příliš nízkému odhadu ceny zadluženého barchovského statku. Ve čtvrtém bodě píše (německy): „V zámku a zvláště v barchovské kapli se nacházejí krásné a na několik tisíc zlatých ceněné Brandlovy originály a mnou tam byly věnovány." Tamtéž uvádí, že zámek „byl vystavěn teprve před pěti lety", tedy v roce 1733. Dopis, napsaný Voračickým necelé dva roky před smrtí, nejen obecně potvrdil Brandlovo autorství a vyvrátil dosud tradované chybné datum dostavby zámku, ale zároveň nás přivedl na stopu dalších děl Petra Brandla (i mimo kapli).

Pro konečný důkaz Brandlova autorství zbývalo jediné – objevit inventář zámecké kaple, který by obrazy jmenovitě uváděl. Nejstarší inventář, který se dosud podařilo nalézt, pochází z roku 1777. V překladu z tohoto významného dokumentu citujeme:

„Na oltáři obraz sv. Jana Nepom. v černém rámu se zlacenými lištami, po stranách 2 andělé, kteří obraz drží . . .
Krucifix [kříž s tělem Kristovým] v hnědém rámu se zlacenými lištami 1
Bolestná Matka Boží v témž rámu . 1
Sv. Jeroným a Magdaléna v černém rámu . . . . . 2"

Inventář barchovské kaple z roku 1777 plně potvrdil existenci tří děl P. Brandla – obrazu sv. Jana Nepomuckého (almužníka) na hlavním oltáři a obrazů Ukřižování a Matky Bolestné, zasazených do protějších výklenků po stranách kaple – a současně umožnil vyslovit domněnku o dalších dvou neznámých dílech velkého umělce – sv. Jeronýma a Maří Magdalény. Domněnku posiluje způsob zápisu, obliba námětu obou světců v Brandlově díle i dosavadní studium osudů děl z barchovské kaple v následujícím období. Uvedený inventář dále vyloučil možnost zničení Brandlových děl při velkém nevolnickém povstání v roce 1775. Nasvědčovaly tomu přehnané zprávy o škodách v zámku a kaoli, které měli způsobit vzbouření nevolníci dne 24. března 1775 při tažení na chlumecký zámek.

V roce 1778 připadl zadlužený barchovský statek pražské Invalidovně. Sem také vedou dosavadní stopy po hlavním oltářním obrazu sv. Jana Nepomuckého almužníka a obrazech sv. Jeronýma a Maří Magdalény. I když se koncem minulého století zmínky o obrazech postupně ztrácejí, pokračující archivní výzkum nevylučuje možnost objevu nových dokumentů, které by pomohly osvětlit záhady zmizení i těchto Brandlových děl. Další studium také směřuje k určení Brandlova obrazu z vlastního prostoru zámku (portrét Voračického z Paběnic).

Už uměleckohistorický rozbor dovolil vyslovit závěr, že obrazy Ukřižování a Matky Bolestné jsou díly největšího malíře českého baroku Petra Brandla. Studium archivních dokumentů tento závěr jednoznačně potvrdilo a upřesnilo. Objev Brandlových oláten v novobydžovském muzeu je o to cennější, že nás přivedl na stopu dalších děl P. Brandla a zároveň pomohl doplnit údaje o umělcově životě z období zcela neznámého – od roku 1733 do poloviny roku 1734. Těžce

Dokončení na str. 14

Dokončení ze str. 13

nemocný malíř, pronásledovaný věřiteli, tehdy našel útočiště u krajského hejtmana Voračického z Paběnic na jeho dostavovaném zámku v Barchově. Milovník knih a umění jistě přivítal možnost vyzdobit interiér kaple obrazy slavného Brandla a plně jí také využil. Brandl zde vytvořil soubor, který v jeho dosavadní malířské výzdobě zámeckých kaplí nemá obdoby. Pět obrazů v intimním prostoru barchovské kaple bylo ušlechtilým výrazem posledního záblesku tvůrčího genia starého mistra.

Jimi se uzavřelo pohnuté období Brandlova dlouhého pobytu ve východních Čechách. Sem se v polovině dvacátých let uchýlil, aby unikl neodbytným věřitelům, zde také vytvořil řadu významných děl. Bývalý paulánský klášter v Nové Pace, zámecká kaple ve Smiřicích a chrámy v Hradci Králové, Úpici a Žamberku se dodnes honosí díly slavného Brandla. Jenom torzo zbylo z rozsáhlé práce v Kuksu pro hraběte Šporka. Lehkomyslný umělec se dvakrát ocitl v královéhradeckém vězení pro dlužníky a velkými zakázkami mimo kraj (v Sedlci u Kutné Hory v letech 1728 a 1729 a ve slezském Křesoboru v letech 1731–1732) měl obstavením části honorářů splatit početné dluhy.

Po barchovském období – dosud zcela neznámém – přichází smutný epilog. Nemocný Brandl přesídlil do Kutné Hory. Znovu ho pronásledují věřitelé, žena vymáhá výživné, objednavatelé začínají vyjadřovat nespokojenost s odvedenou prací, stále častějším útočištěm umělce se stává hospoda „U černého koníčka". Zde také 24. září 1735 umírá. Drama života skončilo, ale rozsáhlé dílo i přes vzdálenost času zůstává svou hluboce lidskou výpovědí stále živé.

Jaroslav Prokop, prom. historik, správce muzea

Významné úspěchy novobydžovských ochotníků

Město Třebechovice pod Orebem se stalo v září letošního roku dostaveníčkem divadelních ochotníků hradeckého okresu. Probíhaly zde současně dvě soutěže:

Přehlídka městských divadelních souborů okresu Hradec Králové o putovní standartu okresního kulturního střediska,

Symposion '76 – festival o putovní štít a křišťálový pohár města Třebechovic pod Orebem.

Obou soutěží se účastnil také novobydžovský divadelní soubor „Jirásek" inscenací hry Josefa Kajetána Tyla „Tvrdohlavá žena". Dále soutěžily ochotnické soubory z Hradce Králové a z Chlumce nad Cidlinou, v soutěži o putovní štít města Třebechovic ještě navíc mladý soubor z Králík, vedený profesionálním režisérem s. Kettnerem z Divadla Vítězného února v Hradci Králové. Mimo soutěž se přehlídky účastnila dvě profesionální divadla z Hradce Králové a z Pardubic. Festival probíhal v době od 16. do 26. září. Dne 8. října bylo pak provedeno zhodnocení obou přehlídek, vyhlášení vítězů a předání putovních trofejí a ostatních cen. Mimo to byly vyhodnoceny také nejlepší herecké výkony a režijní pojetí.

Byli jsme potěšeni, že v obou soutěžích zvítězil náš novobydžovský soubor. Závěr hodnocení tříčlenné poroty zněl:

A. Vítězem přehlídky městských divadelních souborů 1976 je divadelní soubor „Jirásek" z Nového Bydžova za hru J. K. Tyla „Tvrdohlavá žena." Za provedení hry dostává 287 bodů z 300 možných. Zároveň se mu předává putovní standarta, jejímž držitelem je od r. 1974, na další rok. Dále dostává diplom za I. místo a věcné dary pro herce v hodnotě 1000 Kčs.

Na druhém místě se umístil soubor KD ROH z Hradce Králové se třemi „aktovkami" A. P. Čechova se ziskem 282 bodů, získal diplom za 2. místo a věcné dary v hodnotě 800 Kčs.

Třetí místo obsadili ochotníci z Chlumce nad Cidlinou se hrou Labiche-Martina „Slaměný klobouk". Získávají diplom a věcné dary pro herce v hodnotě 600 Kčs.

B. Festival „Symposion '76" o putovní štít města Třebechovic a křišťálový pohár vyhrává také divadelní soubor „Jirásek" z Nového Bydžova,

2. místo získává KD ROH z Hradce Král.,
3. místo soubor JZD Králíky,
4. místo divadelní soubor z Chlumce nad nad Cidlinou.

C. Při hodnocení režisérů byla nejvýše oceněna režijní práce novobydžovského režiséra Zdeňka Smutného a Jiřího Paukerta z Hradce Králové.

D. Porota vyzvedla také některé mimořádně hodnotné herecké výkony. Z bydžovské inscenace bylo oceněno devět představitelů: Otakar Kuzdas, Růžena Kubíčková, Vladimír Hrubý, Věra Kuzdasová, František Folbergr, Anna Kuzdasová, Zdeněk Smutný, Zdeňka Honzáková a Vlasta Hrubá.

Soubor si převezl pěkné věcné dary od patronátních podniků, které převzaly záštitu nad představením. Byly to podniky TOFA a GALA. Členové souboru byli také před představením přijati zástupci MěstNV v Třebechovicích. Při hodnocení soutěže a rozdílení cen byl přítomen tajemník MěstNV.

S incenací „Tvrdohlavé ženy" byli členové našeho souboru pozváni na velký divadelní festival do Jaroměře v rámci 850 let založení města. Představení bydžovského souboru bylo sehráno na závěr festivalu před zcela vyprodaným hledištěm. Také u jaroměřského publika mělo zasloužený úspěch. (S)

Naší matriky

Děti narozené v Novém Bydžově od 4. srpna 1976

4. 8. 1976
Sarka Tyrychtrová, Osecká 701
20. 8. 1976
Martin Kopecký, Dukelská 1016
22. 8. 1976
Hana Nebeská, Jungmannova 1489
24. 8. 1976
Lucie Korinková, Smetanova 1335
Petra Kvasničková, Zábědov 87
26. 8. 1976
Ilona Trnková, Fučíkova 910
29. 8. 1976
Aleš Pavel, U mlýna 1434
16. 9. 1976
Petr Březina, Jungmannova 1618
18. 9. 1976
Zdeněk Drahokoupil, Jungmannova 1491
21. 9. 1976
Diana Pospíšilová, 28. října 1636
22. 9. 1976
Kateřina Myslivcová, Bří Mádlů 800
23. 9. 1976
Marcela Doležalová, Zábědov 2
Diana Březská, Fučíkova 892
24. 9. 1976
David Hanus, Zahradní 433
Radka Maturová, Dukelská 1021
29. 9. 1976
Petr Hylmar, Čs. armády 8
6. 10. 1976
Veronika Emanovská, Riegrova 1584
11. 10. 1976
Marek Kožíšek, Klicperova 708
23. 10. 1976
Marcela Roischlová, U plovárny 1409
25. 10. 1976
Aleš Strnad, 28. října 1675
Zlata Louvarová, Otmarka 337
26. 10. 1976
Michal Tomeš, Čs. armády 2
27. 10. 1976
Helena Nořížová, Palackého 1244
28. 10. 1976
Pavel Tůma, Dukelská 1015
5. 11. 1976
Dana Hrušková, Smetanova 1508
12. 11. 1976
Gabriela Tichá, Dukelská 1162
14. 11. 1976
Martin Soukup, Turkova 1265

Sňatky 1976

11. 9. 1976
Václav David, Nový Bydžov 1687 –
Anna Harbutová, Nový Bydžov 1687
25. 9. 1976
Antonín Vojta, Praha 9, Zelenečská 103 –
Jana Mrákotová, Nový Bydžov 274
Ing. Jan Dvořák, Olomouc 10 –
Zdenka Redlová, Nový Bydžov 1599
2. 10. 1976
Jaroslav Maršík, Jaroslavice 1 –
Mil. Bičišťová, N. Bydžov-Chudonice 144
6. 11. 1976
Jan Krišťan, Nový Bydžov 1561 –
Stanislava Grossmannová, N. Bydžov 1561
20. 11. 1976
Miroslav Urbánek, Žlunice 140 –
Jindra Tyščenková, Nový Bydžov 1457
27. 11. 1976
Jan Zaloudek, Nový Bydžov 179 –
Milena Vojtíšková, Doubravany 16
27. 11. 1976
Václav Kloz, N. Bydžov-Chudonice 195 –
Hana Havelková, Nepolisy 76

Kolikrát jsi, živote, unikal z mých žil.
Kolikrát jsem, usmířen s věčnou nocí a spánkem,
nesměl spatřit světlo, zpívat se skřivánkem.
Kolikrát jsem, louče se nad propastí svého bytí,
usmířen, že nenajdu a nepocítím
teplo lidského srdce,
jistotu soudružského davu.
Kolikrát z trosek pozvedal jsem hlavu,
abych v magnetickém poli lásky a něhy
stavěl most spojující břehy
lidství.

JOSEF JOSKA

ZLATOU SVATBU

dne 13. listopadu 1976 oslavili manželé
FRANTIŠEK A ANNA VAŇKOVI,
bytem Nový Bydžov 675.

Do dalších let přejeme mnoho zdraví a životní pohody.

Úmrtí 1976

28. 8. 1976		
Marie Řeháčková,	Nový Bydžov	50 let
9. 9. 1976		
Marie Dědičová,	N. Bydžov 1187	79
14. 9. 1976		
Františka Kánská,	N. Bydžov 277	81
24. 9. 1976		
Božena Šťastná,	N. Bydžov 337	78
Marie Krejčová,	N. Bydžov-Zábědov 44	79
30. 9. 1976		
Marie Horáková,	Nový Bydžov 17	75
3. 10. 1976		
Marie Drábková,	Nový Bydžov-Zábědov 28	71
16. 10. 1976		
Josef Jadrný,	Nový Bydžov 589	79
19. 10. 1976		
Josef Fišera,	Nový Bydžov 883	84
20. 10. 1976		
Zdeňka Němcová,	N. Bydžov 632	82
25. 10. 1976		
Božena Topičová,	N. Bydžov 471	75
31. 10. 1976		
Rudolf Tuček,	Nový Bydžov 608	65
1. 11. 1976		
Josef Tokan,	Nový Bydžov 1894	84
4. 11. 1976		
Anna Hronková,	Nový Bydžov-Chudonice 120	67
3. 11. 1976		
Emilie Jelínková,	N. Bydžov 902	76
9. 11. 1976		
Miroslava Purmová,	N. Bydžov 904	56
10. 11. 1976		
Ing. Antonín Batěk,	N. Bydžov 761	85
11. 11. 1976		
Františka Stružinská,	N. Bydžov 51	79
14. 11. 1976		
Anna Kloučková, (nejstarší občanka)	Nový Bydžov 68	96
16. 11. 1976		
Božena Semencová,	N. Bydžov 312	68
17. 11. 1976		
Otilie Stoklasová,	N. Bydžov 210	78

Ze slavnosti vítání občánků dne 7. listopadu 1976

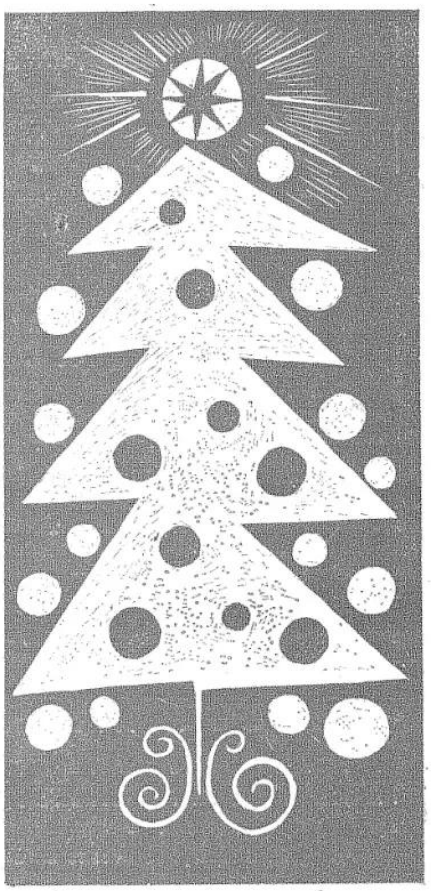
Zajímavosti

• **STAROBRONZOVÝ HROMADNÝ NÁLEZ ZE STARÉHO BYDŽOVA.** V r. 1893 došlo při melioračních pracích severozápadně od Starého Bydžova k odkrytí hromadného nálezu měděných a bronzových předmětů. Po více než osmdesáti letech byl vzácný nález v roce 1974 znovu zhodnocen v Památkách archeologických. Autor studie dr. Václav Moucha z Archeologického ústavu ČSAV zde prokázal, že jde o zcela výjimečný soubor měděných a bronzových předmětů z období únětické kultury. Nejcennější předměty z nálezu jsou nyní vystaveny v našem muzeu.

• **PRVNÍ ELEKTROTECHNICKÁ VÝSTAVA** v Novém Bydžově se uskutečnila před padesáti lety. Ve dnech 26. až 29. září ji na náměstí pořádalo zdejší Průmyslové muzeum ve spolupráci s městskou elektrárnou.

• **ÚSPĚCHY FOTOKLUBU.** Fotoklub při Městském kulturním středisku v Novém Bydžově začíná slavit úspěchy i mimo náš kraj. V mapovém okruhu Bohemia získal 3. místo a v soutěži sedmi fotoklubů v mapovém okruhu J. Jeníčka zvítězil. Dva členové fotoklubu získali navíc v soutěži jednotlivců 1. a 2. místo.

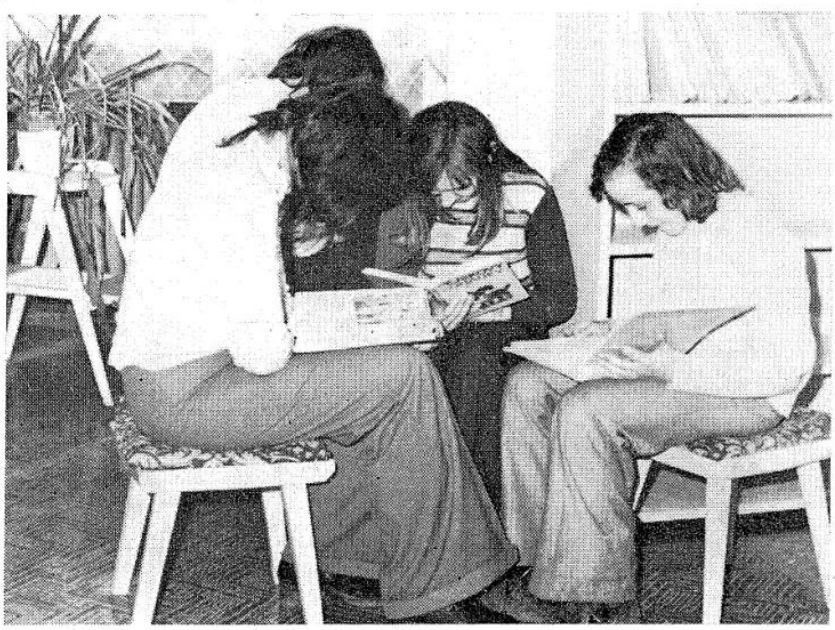
• **ZAHRADNICTVÍ A OVOCNÁŘSTVÍ NA NOVOBYDŽOVSKU.** Tak se nazývá publikace Bohumila Bradny, vydaná základní organizací Českého ovocnářského a zahrádkářského svazu pro její členy. Jde o velmi důkladnou regionální studii, jejíž základní poznatky budou nepochybně zajímat i naše čtenáře. Proto z ní postupně uveřejníme několik vybraných kapitol.

PF 1977

O nejlepšího čtenáře

1. ledna 1977 vyhlásí naše městská knihovna soutěž o nejlepšího čtenáře z řad mládeže. Vyhodnocení spojené s předáním hezkých cen bude provedeno čtyřikrát do roka. Fotografie nejlepšího čtenáře doplněná krátkým rozhovorem bude uveřejněna v našem Zpravodaji.

Ze zápisníku VB v Novém Bydžově

Dne 11. 9. 1976 při taneční zábavě v obci Skochovice hodil J. Š., který byl v silně podnapilém stavu, sklenici piva mezi účastníky zábavy. Jednomu z přítomných občanů způsobil zranění v obličeji, které mělo za následek i několik dnů pracovní neschopnosti. Proti pachateli bylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin výtržnictví a ublížení na zdraví.

Orgány VB bylo zjištěno, že B. J. se v několika případech snažil prodat náhodným osobám v Novém Bydžově benzinové poukázky za výhodné ceny. Šlo o poukázky, které mu byly svěřeny jeho zaměstnavatelem pro výkon jeho povolání. Svým jednáním se dopustil přečinu, který zhodnotí soud.

B. J., brigádník cukrovaru v Novém Bydžově, se dopustil krádeže 40 kg surového cukru. Pachatel se dopustil přečinu proti majetku v socialistickém vlastnictví. Orgány VB byl cukr u jmenovaného zajištěn a předán poškozenému závodu.

Dne 30. 10. 1976 orgány VB a členy PS VB byl u Nového Bydžova kontrolován řidič traktoru T. V. Bylo zjištěno, že traktor řídil pod vlivem alkoholu. Navíc se dopustil „černé jízdy". Případ byl předán soudu.

Dne 1. 12. 1976 byl orgány VB a členy PS VB zadržen P. Z., po kterém bylo vyhlášeno pátrání pro spáchání trestné činnosti. Jmenovaný byl zadržen na základě upozornění občanů. Za tuto spolupráci jim patří poděkování. Zi

Projev vandalismu

Orgány VB bylo zjištěno, že poblíž lesa Borek mezi Skochovicemi a Novým Bydžovem bylo zdemolováno jedenáct dopravních značek. Nedlouho po činu byli jako pachatelé zjištěni tři mladíci, kteří se v podnapilém stavu vraceli z taneční zábavy. Škoda na základě předběžného odhadu činí 1700 Kčs. Paradoxní je skutečnost, že mezi těmito vandaly byl i řidič z povolání. Za uvedené přečiny je čeká přísné potrestání. (Zi)

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ.
Vydává Městské kulturní středisko v Novém Bydžově nepravidelně čtyřikrát do roka. - Řídí redakční rada, odpovědný redaktor Josef Trejbal. Povoleno odborem kultury ONV v Hradci Král. pod čj. 2118/72. - Tisknou VČT, n. p., provoz 14, Nový Bydžov. Náklad 1.400 výtisků. - Uzávěrka příštího čísla Zpravodaje je 31. ledna 1977.